

Netelenbos

van procedures en hoe het voorleggen van voorstellen aan de Kamer kan worden geordend. Met het idee van de motie ben ik het wel eens en datzelfde geldt voor de sfeer van de motie, maar met het begrip "richtlijn" kan moeilijk gewerkt worden.

Naar aanleiding van de opmerking over oude tracébesluiten heb ik er behoefte aan er van mijn kant iets over te zeggen. Zodra het voorliggende wetsvoorstel kracht van wet heeft, heeft het ook invloed op de nog lopende procedures met betrekking tot bijvoorbeeld de Betuweroute en de HSL-Zuid. Dat heeft dan vooral te maken met doorwerking in bestemmingsplannen, waar nog een aantal zaken open liggen. Daarnaast heeft het te maken met vergunningsprocedures, want ook die zullen nog heel wat jaren spelen en het is goed als die beter gebundeld kunnen worden, en met onteigeningsprocedures. Terugnwerkende kracht is in die zin een fout beeld. Er wordt natuurlijk gestart op de datum van ingang, maar vervolgens valt de hele juridische omgeving van tracés onder de reikwijdte van dit wetsvoorstel.

□

Minister **Pronk**: Voorzitter! Ik hoop dat ik de heer Van der Steenhoven ervan heb overtuigd dat het bij de overgangsregeling niet gaat om terugwerkende kracht. Het gaat erom dat, zodra de wet van kracht is, de nieuwe regeling ook van toepassing is op de al bestaande tracébesluiten. Dat geldt dus pas vanaf het van kracht worden van de wet, niet met terugwerkende kracht. Vanaf dat moment geldt dat het voor die tracébesluiten waarvan de termijn voor het verlenen van planologische medewerking door gemeenten is verstreken, niet meer nodig is dat de minister een aanwijzing geeft, zoals dat nog wél nodig is in de huidige situatie.

Het lijkt mij niet wenselijk om te komen tot een tussentijdse stap op het vlak van de grondpolitiek. Ik wil echt graag een en ander integreren. Dat hoeft ook niet zo lang te duren, althans als wij eruit komen. Komen wij er rond de zomer niet uit, dan kan ik mij voorstellen dat het kabinet beslist om te kiezen voor een partiële aanpak. Op zichzelf is dat ook mogelijk, want hierbij is een groot aantal instrumenten ter discussie,

waaronder bijvoorbeeld het onteigeningsinstrument. De bedoeling is echter om de verschillende instrumenten tegen elkaar af te wegen en daarom is het niet goed om er één uit te lichten, zonder dat de andere meegenomen kunnen worden in een totaalafweging. Datzelfde geldt voor het instrument van de wet voorkeursrecht gemeenten, maar wel hebben wij beloofd – voor het eerst naar aanleiding van schriftelijke vragen van mevrouw Ravestein, in augustus vorig jaar – om te komen met een noodwet-procedure.

Overigens heb ik mij vergist, want ik vergeet vaak de Raad van State. Als iets door het kabinet heen is, denk ik in het algemeen dat het de volgende dag bij de Kamer ligt, maar het moet dan altijd eerst nog naar de Raad van State. Het noodwetje is dus door het kabinet heen. Afhankelijk van de tijd die de Raad van State neemt om erover te adviseren, komt het bij uw Kamer.

Mevrouw de voorzitter! Er spelen twee begrippen een rol: in het ootje nemen en hindermacht. Die hebben beide te maken met de betekenis van burgers en medeoverheden in het voortraject. Men is niet in het ootje genomen. Ik heb gezegd dat men soms van het kastje naar de muur is gestuurd. Dat is wat anders. In het ootje nemen, is onoprecht. Van het kastje naar de muur sturen, heeft te maken met procedures die niet op elkaar zijn afgestemd. Ik hecht eraan dit te zeggen, omdat ik natuurlijk spreek namens de overheid en niet het misverstand wil wekken dat er een bewuste poging van de overheid is om de burger te misleiden. Het gaat erom inhoud te geven aan de mogelijkheden van burgers in een integrale afweging.

De heer **Poppe** (SP): Ik wil er geen woordenspelletje van maken.

Minister **Pronk**: Voorzitter! Voor mij is het ook geen woordenspelletje. Het gaat mij echt om de inhoudelijke betekenis van dat voortraject. In dat voortraject is het dus voor burgers én overheden mogelijk om echt goed inhoudelijk mee te doen. Er is natuurlijk nogal wat aan de orde. Het gaat om de voorbereiding van de startnotitie. Het gaat om de MER-procedure. Het gaat om het ontwerp-tracébesluit. Men heeft een aantal keren de gelegenheid, ook als medeoverheid, om mee te praten.

Dat betekent dat er ook een aantal keren een mogelijkheid is om bezwaar aan te tekenen. Het gaat nooit om een periode van bijvoorbeeld vier weken. Uit dit debat zou dus niet het misverstand mogen voortkomen, dat er slechts één keer een heel korte periode is waarin men bezwaar of beroep kan aantekenen. Er blijft dus sprake van een substantiële rechtsbescherming, die verder inhoudelijk sterker is geworden.

Dat is ook de macht die gemeentelijke instellingen en gedeputeerde staten hebben. Ik vind dat een positief begrip. Hindermacht is, om in de termen van de desbetreffende hoogleraar te blijven, de macht van het middenveld, de macht van de middenlinie, niet de macht van de verdediging. Het is de macht van de Kreiermaats en de Laseroms uit onze tijd, mevrouw de voorzitter, waarbij het altijd de bedoeling is de bal weer in het spel te brengen om te scoren. Die wedstrijd blijft in dat overleg overeind.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, op een nader te bepalen tijdstip te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Sluiting 22.55 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. een koninklijke boodschap, ten geleide van het voorstel van (rijks)wet Wijziging van de Paspoortwet, onder andere in verband met het daarin opnemen van enige bepalingen ter voorkoming van misbruik van reisdocumenten (26977, R1614).

Deze koninklijke boodschap, met de erbij behorende stukken, is al gedrukt en rondgedeeld;

2. de volgende brieven:
twee, van minister van Buitenlandse Zaken, te weten:
een, ten geleide van het verslag van een driedaags bezoek aan Indonesië (26049, nr. 21);
een, over de voortgang van het

Lijst van ingekomen stukken

onderzoek inzake Srebrenica (26122, nr. 19);

een, van de staatssecretarissen van Buitenlandse Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van een toelichting op de procedures, richtlijnen en criteria met betrekking tot aanvragen van HGIS-cultuursubsidies (26682, 26591, nr. 4);

vier, van de minister van Justitie, te weten:

een, inzake het opleggen van taakstraf bij verstek (26114, nr. 20);
een, over inzicht uitwisseling CRI-personeel (26215, nr. 8);
een, inzake Uitvoering aanbevelingen enquêtecommissie opsporingsmethoden (26269, nr. 26);
een, over het opleidingsbeleid rechterlijke macht (26589, nr. 3);
een, van de minister en de staatssecretaris van Justitie, ten geleide van een overzicht van de laatste stand van zaken m.b.t. de modernisering van de rechterlijke organisatie (26352, nr. 20);

een, van de staatssecretaris van Justitie, ten geleide van een ambtsbericht over Afghanistan (19637, nr. 491);

vijf, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:

een, inzake pepperspray (26345, nr. 30);

een, over de stand van zaken met betrekking tot het initiatiefwetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet (26423, nr. 11);
een, over andere vormen van bestuurlijke vrijheidsbenaming (26735, nr. 6);

een, ten geleide van antwoorden op vragen van het lid Nicolaï inzake scholierenrellen in Den Haag (26800-VII, nr. 32);

een, ten geleide van de notitie "Reflecties over de positie van de Eerste Kamer" (26976);

twee, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, te weten:

een, over de wateroverlast in Nederland (24071, nr. 55);

een, over schadeafhandeling WTS gemeente Ommen (26800-VII, nr. 31);

een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, over de rapportage wachtgeldontwikkeling (25644, nr. 21);

drie, van de minister van Financiën, te weten:

een, ten geleide van de geannoteerde agenda voor de Ecofin-raad van 31 januari 2000 (21501-07, nr.

273);

een, inzake derde fase EMU (25107, nr. 38);

een, inzake revaluatie Griekse drachme (26800-IXB, nr. 21);

twee, van de minister en de staatssecretaris van Financiën, te weten:

een, ten geleide van antwoorden op vragen die tijdens het wetgevingsoverleg op 21 januari 2000 gesteld zijn over de Belastingherziening 2001 en een antwoord op een vraag gesteld tijdens het wetgevingsoverleg op 17 januari 2000 (26727, 26728, nr. 81);

een, ten geleide van een tweede serie schriftelijke antwoorden op vragen gesteld tijdens het wetgevingsoverleg op 21 januari 2000 over de Belastingherziening 2001 (26727, 26728, nr. 82);
een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, inzake de beheersing van grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen en de verwijdering ervan (CoP5) (26800-XI, nr. 51);

twee, van de minister van Verkeer en Waterstaat, te weten:

een, over de aanpak van de katvangerproblematiek (26138, nr. 14);

een, inzake achtste wijzigingsbesluit Binnenvaartreglement (26989);

drie, van de minister van Economische Zaken, te weten:

een, over de mogelijkheden om de zeggenschap van de overheid over het landelijk hoogspanningsnet te vergroten (25097, nr. 32);

een, over de voortgang van het zgn. Antheus-convenant (26800-XIII, nr. 43);

een, inzake boorvergunning Andel II (26986);

een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, ten geleide van de agenda voor de vergadering van 24 en 25 januari 2000 te Brussel van de Europese ministers van landbouw (21501-16, nr. 249);

een, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de toekomstige structuur van de uitvoering werk in inkomen (SUWI), 26448, nr. 7);

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over vrouwenvakscholen (26800-XV, nr. 64);

een, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de overschrijding van de Warenwetnorm voor PCB's in Nederlandse varkens (26800-XVI, nr. 68);

een, van de tijdelijke commissie besluitvorming uitzendingen, over de voortgang van het onderzoek van de commissie (26454, nr. 6).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

3. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van de adviesaanvraag aan de Adviesraad internationale vraagstukken inzake de veiligheid en stabiliteit in Afrika;

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, inzake Wijziging van de Bijlage bij het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek China inzake de burgerluchtvaart en Wijziging van Bijlage II bij het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa;

een, van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten geleide van het onderzoeksrapport "Democratische controle op gemeenschappelijke regelingen";

twee, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten:

een, ten geleide van de eerste voortgangsrapportage over Onderwijs On Line;

een, ten geleide van een afschrift van de brief van het antwoord op een brief van het Arcus College te Heerlen inzake de registratie van de arbeids- en rusttijden;

drie, van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, te weten:

een, ten geleide van het persbericht over de voortgang van de plannen voor een centrum voor foto, film en mediacultuur in Rotterdam;

een, ten geleide van het advies van de Onderwijsraad m.b.t. examenprogramma's;

een, ten geleide van inspectierapporten;

een, van de minister van Financiën, ten geleide van het rapport van de commissie-Van Kemenade;

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, inzake rekeningrijden;

Lijst van ingekomen stukken

een, van de minister van Economische Zaken, inzake de ontwikkelingen op de elektriciteitsmarkt;

een, van de staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, inzake beleidsvoornemen diervoeder;

een, van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, ten geleide van een schets van het programma van het Portugese voorzitterschap op sociaal terrein;

twee, van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, te weten:

een, inzake budgettaire rapportage over de zorg;

een, over het advies van de Raad voor de volksgezondheid en zorg inzake octrooiëring biotechnologie;

een, van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van de gedrukte versie "Jeugdbeleid in Ba(la)ns".

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

4. de volgende adressen:

een, van J.H.M. Boerland te Venlo, met betrekking tot uitstel van betaling voor een belastingschuld;

een, van M. Boers te Maassluis, met betrekking tot kwijtschelding van aanslagen inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen;

een, van mevrouw H. Ninkcabs te Amsterdam Zuidoost, met betrekking tot handelwijze van de Nederlandse ambassade in Accra en de minister van Buitenlandse Zaken;

een, van H. Peters te Kerkrade, met betrekking tot het niet beantwoorden van correspondentie inzake toepassing van de hardheidsclausule;

een, van mevrouw O.J.H. v.d. Elshout-Niemeijer te Voorburg, met betrekking tot aftrek van buitengewone lasten;

een, van mevrouw A. de Pater-van der Born te Gouda, met betrekking tot uitstel van betaling voor een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen.

Deze adressen zijn in handen gesteld van de commissie voor de Verzoekschriften;

5. een brief van de burgemeester van de gemeente Zaanstad, inzake toekenning van middelen uit het Gemeentefonds.

De voorzitter stelt voor, deze brief door te zenden aan de betrokken commissie;

6. de volgende brieven:

een, van G.J. Bloemendaal, ten geleide van het artikel "Bezinning op reacties inzake wetsvoorstellen van het Paarse kabinet over abortus en euthanasie";

een, van B.M. Liberg, inzake antidemocratisch handelen van de politieke partijen in Nederland;

een, van de stichting ProBos, ten geleide van "Nederlands bos in beeld";

een, van mevrouw A.M. Verhagen, inzake de herdenking van het oud-lid Veringa;

een, van de stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs, ten geleide van een beleidsreactie op interdepartementaal onderzoek vervangingsfonds;

een, van de Landelijke Sinti-organisatie, inzake de bevindingen en adviezen van de commissie-Van Kemenade;

een, van de colleges van gedeputeerde staten van Utrecht, ten geleide van het pilotplan voor het gebied Vallei-zuidwest.

Deze brieven liggen op de griffie ter inzage.